

u nás bojuje proti bídným lidem, nestydícím se rozšiřovat krvavou literaturu. U nás však lidé, vydávající takové kváry, a lidé čtoucí je jsou jaksi vyloučeni z mravně, vzdělané společnosti. Jak je tomu zde, mezi těmi tak nesmírně pokročilými Čechy americkými?

Nižeho velikého nelze zde podniknouti a nižeho velikého dokázati, pokud podklad, na němž má být stavěno, nebude z křemene místo z písku. Pokud však široké vrstvy budou ohlupovány a mravně i citově ničeny krvavým čtením, nemožno pomýšlet na opravu, na pokrok.

Znova a nikoli naposled volám: kdy již bude učiněna přítrž onomu nečestnému snižování úroveň lidu českoamerického z té strany, jež dává si vzezření lidí pokrokových a poctivě smýšlících? Kdy ti prostí lidé budou probuzeni z té mozkové dřímoty? Kdy inteligentní poznají svou mravní povinnost, které nedostáli by nikdy pasivností, mlčením?

A krváky, nadávky, sprostota jsou dnes charakterickými vlastnostmi celé svobodomyšlné strany, pokud ta strana dovolí, aby list vedený v intencích dnešních "Svornosti" byl jejím mluvčím orgánem, její reprezentací.

Bojovatí smůl srdce a duše proti tme mozku, toť posavadní činnost tak zvané svobodomyšlné strany.

Je mi líto těch svedených a vykořisťovaných lidí, — — tot' vše, co mohu říci.

Sen na skalních vrchách.

Je krásný večer. Přijemný horský vzduch vane otevřeným oknem do mé ložnice. Sedím u stolu, na němž leží dopis od přítelky ze staré vlasti. Ku konci dopisu píše: "Posílám Ti v upomínku pohlednici z P. Chci Tě ní trochu upamatovat, abys na nás nezapoměl a někdy nás navštívil. Snad se přece podíváš jednou v ta místa."

Po přečtení denních listů sáhnou po českých novinách. Přečtu list po listu, až najdu to, co jsem hledal. Čtu, slovo za slovem a některou větu dvakráte. Po přečtení všeho toho zajímavého mudrování pro i proti, odložím noviny a přemýšlím... Hodiny bijou deset... Myslí moje je rozjařena, touží po papíru a péře. Ale ne, ponechám to těm povolanejším.

S takovým rozhodnutím zavřu světlo a lehnu do postele. Hodiny bijou jedenáct, dvanáct a já stále zabrán v myšlenkách, přál jsem si, aby tvrdý spánek ulehčil mým ranějším citům... Usnul jsem. Ani však ve spánku nebyl jsem ušetřen různými myšlenkami.

Procházel jsem parkem a pozorují tu zrovna u Národní Sochy malý ohněček. Jdu blíže. Na jedné straně tu sedí starší pán, drží v ruce zasmolené dřívko, pohrává s ním naproti sedícímu muži v oblíbené... Poslední pak přehrabuje ohněček, jako by v něm něco hledal. Ohlednu se kolem sebe a spatřím několik postav. Ti, co stáli za oním starším pánem, měli v ruce cosi jako konvici na olej. Druzí pak, drželi cosi jako pohrabáč

Překvapen touto neobyčejnou událostí, v tak krásném přírodním místě, přistoupil jsem blíže, a jednoho ze sousedů ptám se, co to znamená: "Tento pán je majetníkem tohoto parku, a tam ten cizinec, si dle starého způsobu strčil do jeho ohněčku nějaký kaštán, a to bez dovolení," odpověděl mi. "My jsme tu čestná stráž, chtěl bezpochyby říci česká stráž, a nedovoloval, aby z toho povstal nějaký novinářský kravál. Tam ti mudrci musí udržovat a tím "americkým nástrojem" oheň, by nikdy neuhasl a my na této straně zde si zase nenecháme ve svobodné Americe kaštany spálit a pomocí těch-

to českých hřebel, je pomůžeme onomu cizinci vytahat."

Takové dětinství — pomyslí si — jděte mi k šípku! V tom vzpřími se onen cizinec a hledí mi do očí. Nikdy nezapomenou na ten upřímný pohled. Viděl jsem v něm cosi tajemného, viděl jsem tu pravou, usměvavou českou tvář.

Přísným okem změním onoho staršího pána a s podivem znám, že je to redaktor... Zapomněl jsem na vše kolem a pravím: "Půjdem do města, na jednu pizeňskou." Rozhodnuto. Cizinec obrátí se ke mně a praví: "Máte tu v Americe také české pizeňské? Nu, to půjdu s vámi!" A šli jsme, zatím co ten ostatní "kraut" na mne láleřil, že jsem jim zkalil národní radost.

Cestou kráčím s panem redaktorem, a cizinec jde za námi. Vytráhnul mi z kapsy číslo novin, omlouval se. "S dovolením," pravil. Číslo těch novin přineslo pojednání dvou redaktorů, "V no vější době", "Kriminálník", "Utekl od ženy", atd. Zaklepal mi na rameno. Zmínil jsem krok a octnul jsem se po jeho boku. "Mají tyto noviny hodně odběratelů?" "Hezkých pár set," odpovím. Něco zabručel a šli jsme dále. "Zde, prosím, na tu pizeňskou vstoupíme." Sklepačk, Čech, okamžitě poznal našeho p. novináře a dodal, že v zadu sedí jeho dva kolegové a hned jej tam také zavedl.

Obsluhuje nás, praví: "Tak vidíte, jaký je ten svět, v té Americe. Dle věrejších novin, každý by soudil, že naši novináři se budou dnes střítet v souboji a oni zatím tu sedí pohromadě a pijou na zdraví a pobavení svých čtenářů importované. Cizinec sáhne do kapsy a podává mi navštivenku. Čtu jméno: "Ty dobrá česká duše," povídám a v tom se probudím.

Potud sen... Ale případný? Stanovisko, které zaujal slovný spisovatel pan Havlasa mezi námi na poli národní působnosti, jest rozvázněný k rozumnému uvažování. Nechaje všechny osobní, za zmínku nehodné, veřejné záležitosti stranou, musí každý nepředsedatý našinec přijít k úsudku, že práce jeho, mezi námi vykonané mají směr čistě národní a vlastenecký.

On snaží se vpravit do těch pravých, čistých a nezištných, českých srdcí kapku oživujícího balsámu, aby tu přece ještě něco národního vykonala — než bude pozdě...

Podává se mu to? Dle mého skromného úsudku, přivezl nám sebou to pravé, čisté a zdravé, klíčící símě, které nám zdarma dává, abychom jej v úrodnou, přebohatou půdu americkou, mezi náš národ vsadili. Najdou se pěstitelé a opatrovatelé, bez rozdílu vyznání, bez rozdílu přesvědčení, a bez rozdílu stavu, by společně zasadili se o to, bychom nejen jako občané američtí, nýbrž i jako potomci slavného národa českého, na půdě této svobodné země vynikli. Národ český, ač malý, bojuje po staletí za svobodu, ve skutečnosti je národem velikým. Ale nezná nás avět. Zde slovo "Bohemian" ve většině místech zamlouvá se Americanům jako Talian nebo Číňan. Vědí zde tuzemské málo o té naší Bohemii a největší listy americké píšou: "Bohemia in Germany".

Pan Havlasa zasáhl v širší vrstvy naše a podřídil ten bující kořen národní. Tu a tam to zabolelo. Ale čas poví všecko — a zhojí... On ví, že tělo naše do sud zdravo jest, schopné k vytvoření nových a zdravých kořenů, by v krátké budoucnosti sklizejí jsme my i naši potomci sladké ovoce, které by nejen lahodilo nám a našim bodrým rodákům ve staré vlasti, nýbrž celému světu.

On poznal nás tu velmi, velmi dobře... Jeho bystré oko spojilo se s ostrým perem, a tím neuráží nás, nesnižuje nás, on nás napomíná.

Dosud však žádná, nebo jen malá ozvěna... Naše žurnalistika, naši předáci a vlastenci, mlčí. Oni ví, že jsme tu takového vlastenci máli dost, vše bylo marné. Tiskli často zdarma, obětovaně čas i peníze a ten dobrý, český lid to neuznal, myslil, že to nepotřebuje, odsloužil se jim nevdekem. Spíme a žádný z nás už k podobné činnosti nevzbudí.

Ale draží, tentokrátě byly jiné časy. Poměry všeobecné a do jisté míry i těsně zavinila pečinnost a lhostejnost. Všeobecná rozháranost mezi tiskem, mezi spolky, to vše bylo na překážku jakémukoli národnímu podniku. Podnikatelé byli horliví, nadšení, avšak v mnohem nepraktičtí... Hledíme na to, jako na školu v minulosti... Dnes jest vše odklizené a životní běh náš, zdá se býti ve zdravějších kolejích.

Mimo to už i samy spolky pocitují, že se musí něco učinit, by si zajistili delší dobu svého trvání. Všeobecné národní sdružení a vespolná práce byla by jim všem ku prospěchu a sebepoznání.

Ku konci dovoluji si podati malý návrh. Svolajte na 1. května národní sněm zástupců všech českých jednot a spolků. Popřejte též místo našim žurnalistice.

Shromáždění mohlo by býti třeba v St. Louise, kde vzal vznik první český podpůrný spolek.

Uvažujte tam o kroku k velikému tomu dílu, o těch zlatých ideích, které vám upřímný vlastenec p. Havlasa načrtl a uvidíte, že práce nebude marna.

Méně národních frází, méně národních řečí, méně langlíkářství... Chutě k činu a zdar nás nemine. Podřípan.

Ohlasy.

Pine City, Minn. — Čtená redaktor! V listě naleznete též poukázku na předplatné. Ačkoliv předplatné moje vyjde až v únoru, myslím, že to nevaří. Alespoň seznámte, jaké obliby se váš časopis dožívá. Nikdy jsem neměla v úmyslu stavěti se do veřejnosti, protože jsem jenom žena prostá a neučená. Ale přece mně to nevěda, abych své mínění neprojevila, a několik prostých, ale upřímných slov nepronesla, když se o nás českých ženách domýšlejí ti mudrcové ve "Svornosti", že my chceme ono ohlupující čtení. Jsou na velkém omylu, domýšlejí si se, že se nám ta tlachanina líbí. Nepopírám ovšem, že i mezi námi jsou některé, které mohou tuto tlachaninu strávit. Ale všude konkol mezi pšenice. Jsou to ale případy velice řídké, toho jsem si jista. Chci pouze podati úsudek o takových tvorech. Myslí, že takové ženy, jež cosi podobného může baviti, patří mezi jiný druh lidí, o kterých si pořádný člověk mnoho nemyslí. Měla jsem příležitost mnoho přečísti a když už mně vlastní časopisy nestačily, vypůjčovala jsem se jiné od sousedů. Také jedenkrát dostala jsem číslo "Svornosti" do rukou. Když jsem přečetla a odevzdávala sousedce zpět, ptá se mne tato, jak se jí líbí ta "Svornost". Odpověděla jsem jí, že jí pěkně děkuju za takový tlach a že je mně to divné, že jí může něco podobného bavit. "O, co pak o bavení," otkla, "vždyť my to čteme jen pro zasmání." — Ano, pro zasmání, ale to je bolestně zasmání. Vidíte tedy, proč některé lidé časopisy ty odeberají. Jiný účinek měl na mojí list: "Katořík". A když mi můj manžel dával na vybranou, který by mně měl list předplatit, volila jsem ten. V tom časopisu možno nalézti zábavu i poučení.

Těž "Pokrok" se mi nyní velice líbí. Hle, co pan Havlasa po vzbudil schopných paží ku psaní, jako jsou pp. Otakar Charvat a T. J. Klíma. Takovou řádku si člověk rád přečte a rád posoudí. Musím raději přestat, aby moje horlení nedostalo se do míst, odkud těžko je najíti východ. Vím, že můj dopis bude se valně lišit od článků v "Pokroku" uveřejňovaných, ale to nevaří. Vážím si jich, a ráda je čtu. Nedostává se slov, co by moje mysl chtěla projeviti, ale tohle přece dovedu rozzeznati co je k poučení a co k otupování.

Kdo má čest, a komu jde o pokrok a poučení lidu, ten zajisté přilhlí k tomu, aby přišlo čtenářům do ruky jenom čtení opravdu poučné.

Slyšela jsem, že tu o nedlouho přednášel dr. Iška a mezi jiným vyprávěl prý, že sv. Rozalio proto se stala svatou, že spala v jednom hotelu, kde bylo mnoho blech. Všechay lidi, co tam spali prý kouzaly, jenom ji prý nikoliv. A prý ji udělali svatou.

A prosím, pan dr. Iška nechá se ještě za tohle nazývati učitelem svobodomyšlného lidu.

Pozdrav všem čtenářům a čtenářkám. Mary Karas.

IOWA

Solon, 12. ledna 1906.

Aby čtenáři P. Z. nemysleli, že jsme snad sněhem zapadli v tom studeném Soloně, musíme o sobě světu dáti vědomost. Co se počasí týče, panuje zde mírná zima a při tom dobrá sanice.

Před nedávem vyprovodili jsme bývalého našeho hostinského Josefa Pitlika tam, odkud není návratu. Velká síla přečetných jeho přátel sjela se, aby jej k věčnému odpočinku vyprovodili. Byl to dobrý a upřímný Čech, a od lidí všeobecně vážen. V jeho místnosti rádi prodlévá lidé, neboť vždy se s milým krajanem upřímně pobavili. O dobrý vtip a žert nikdy u něj nebylo zle. Kdekoliv pak odbyvána byla nějaká domácí zábava, všude rád viděn, neboť přítomnost jeho zaručovala všem veselou hodinku. Náležel k podp. spolku "Karel Veliký" a zůstal po sobě bolem zdrcenou manželku. Budiž mu země lehká! Zajisté na dlouho utkví čestná vzpomínka na něj v myslí zdejších osadníků.

Dne 29. prosince 1905 rovněž dokonal Jan Andrie u své dcery Heleny na farmě Vác. Kalce blíže Ely. Pochází ze Širokého dolu u Poličky v Čechách.

Jak se dozvídám, mnoho farmářů zde a v okolí chystá se ku stavbě nových příbytků. Po tesařích bude velká poptávka, ježto někteří jsou na práci již dávno zjednání a připraveni.

V okolí Solon postaví krajané Jan Čilek a Fr. Krol krásné a velké residence.

Denně docházejí mne četné poptávky po kalendářích z Čech, neboť ty jsou zde ve velké oblibě.

Přeji redakci šťastný a veselý tento rok a necht' nám podává více takových krásných románů jako jest "Pod tíhou práce." Nemůžeme se ho nikdy ani dočkat a jsme žádostivi dalšího pokračování. Jen tak dále v před!

Přeje všemu čtenářstvu šťastný a spokojený letošní rok, zůstávám Jan Říba, jed.

Nesmíme zapomínati, že silně nastuzení snadno může zachvátiti i játra, načez překážá přičinným funkcím, které však Dr. August Koenig's Hamburger Tropfen opět v braku obnoví: regulují a léčí celý systém.

MINNESOTA

New Prague, 12. ledna 1906. — Již několik týdnů uplynulo, co jsem posledně novinku z Nové Prahy četl. Tak jakoby se zde u nás už přestal otáčet svět! Ale není tomu tak. Myslí, že větší čtenáři už slyšela, že zdejší osadníci mají v úmyslu zde postaviti kostel, který by byl chloubou zdejší osady a Nové Prahy vůbec. Ovšem, že není zde dostatečné shody, a tento vznešený podnik nepodporuje se tak, jak by si opravdu zasloužil. Nedá se to ani očekávat v takové osadě jako je Praha, zvláště kde se jedná o rozdmýchování různé a záští. Ale zvolte takového do stavebního výboru a ručím vám za to, že to půjde potom docela hladce. Tak jako ku př. minulé soboty, dva mladci (ač jeden je již ženat) ukázali vzájemnou, sousedskou a krajanickou lásku tím, že v malé chvíli se vše odbylo hladce — jenom že jeden z nich odnesl to na oči a druhý na kapsu.

Na nový rok odbyval řád Čechoslován ZČS, svou výroční zábavu. Letos přidali k tomu divadlo, kde se hráli: "Svatojanský dvůr". Účastenství nebylo snad nikdy větší, nežli tentokrátě, což svědčí, že české občerstvo, přeje podobným zábavám.

Jak na vyvěšených plakátech možno se dočísti, uspořádá spolek Bratří v Kruh od ČSDP. Jednoty dne 20. t. m. sousedskou zábavu, která svým uspořádáním každého uspokojí. Krajané jsou zvaní, aby se hojně do zábavy této dostavili.

Týž večer, dne 20. t. m. spolky AOUW a D. of H. usnesly se odbývat společně nastolování úředníků v síni IOOI. Po obřadních obřadech, bude společná večeře. Kdo si bude přát, může se účastniti též utěšené sousedské zábavy, ku které je každý uctivě zván.

V sobotu, dne 13. t. m. hasičský sbor odbývá svou výroční zábavu a "parádu". A potom, že u nás není živo...

Zprávy osobní.

Pan Jan Štáva, mladý rolník od Linwood, Neb., zavítal min. úterý do našeho města, aby účasten byl výroční schůzce State Farmers, Mutual Insurance Co. Pan Štáva jest jedním z ředitelů této společnosti. Ve středu odejel zpět do svého domova.

Minulého týdne zastavil se v naší redakci inteligentní farmář, p. A. B. Dobeš z Ansley, Neb. Pan Dobeš doprovázel do so. omeňzáckých jatek náklad vepřového dobytka a s cenou byl úplně spokojen.

Pan Ed. Krenk z Linwood, Neb., byl opět v našem městě min. týdne a tot' se rozumí, že nezapoměl se v redakci zastavit. Prodává v So. Omaze hovězí dobytek, jak nám však sdělil, nebyl s cenou spokojen tak jako minule.

Mile byli jsme potěšeni návštěvou dobrého přítele našeho listu p. Ant. Zeleného z Atkinson, Neb., který při svém příjezdu do našeho města nepomenul se na nás podívat. Přivezl do so. omeňzáckého trhu dvě káry hovězího a jednu káru vepřového dobytka. Poněvadž podánilo se mu získati dobrou cenu, byl a výsledkem obchodu jak náleží spokojen.

Přijme se

český mlynář, který jest dobře obeznámen v děláni žitné i pšeničné mouky. Dobrý plat, stále místo. ABIE MILLING CO., Abie, Neb. 247